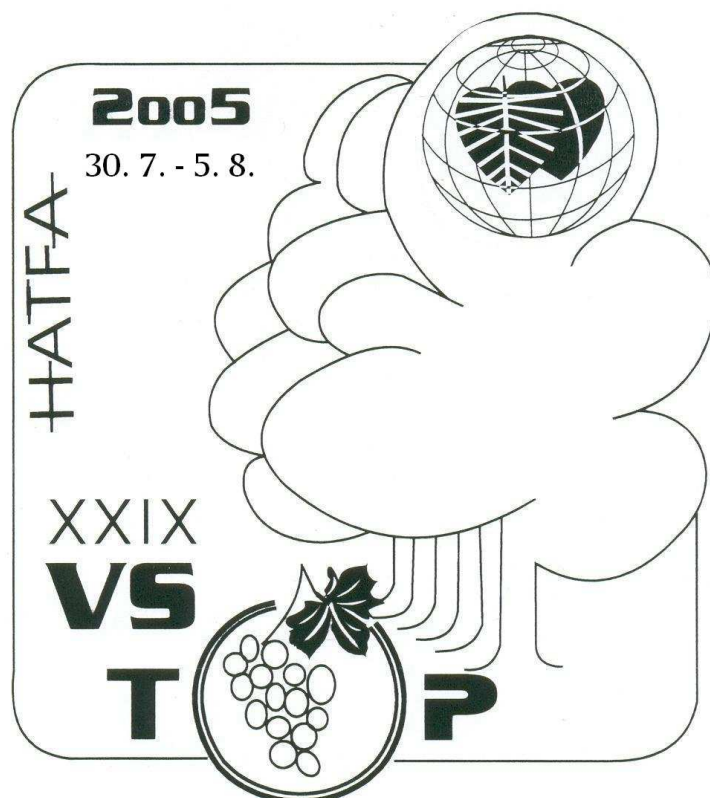

**XXIX.
VÝCHODOSLOVENSKÝ
TÁBOR OCHRANCOV PRÍRODY**

s medzinárodnou účasťou

H A T F A
„Južný Zemplín“

30. júl - 5. august 2005

Prípravný výbor XXIX. VS TOP

d'akuje všetkým organizáciám, zložkám a jednotlivcom, ktorí pomáhali
pri príprave
XXIX. Východoslovenského TOP – HATFA 2005,
prispeli finančne, materiálne alebo inak.

Pod'akovanie patrí týmto inštitúciám:

- Krajský úrad životného prostredia Košice
- Obvodný úrad životného prostredia Trebišov
- CHKO Latorica, Trebišov
- SVP š.p. OZ Košice, závod PB Trebišov
- Obec Viničky
- Obec Ladmovce
- Lesy SR, š.p. OZ Sobrance, LS Sečovce
- ABCOM s.r.o., Košice
- AQUING s.r.o., Košice

a ďalším sponzorom, ktorí prispeli k zdarnému priebehu VS TOP

Niekoľko slov účastníkom XXIX. VS TOP

Tento informačný spravodaj je určený účastníkom XXIX. VS TOP „HATFA 2005“ ako základný informačný materiál, s celotýždenným programom, pravidlami, ktoré platia na tábore a informáciami o prostredí a prírode, ktorá bude celý týždeň naším domovom.

Miesto konania tohto TOP-u je v katastri obcí Viničky a Ladmovce, koná sa od 30. 7 do 5. 8 . 2005. Toto významné ochranné podujatie s medzinárodnou účasťou na pomoc prírode i regiónu sa koná pod hlavičkou ÚV SZOPaK a hlavným organizátorom je OV SZOPaK a ZO SZOPaK Trebišov. Očakávame okolo 300 účastníkov zo 4 krajín.

Poslaním tohto podujatia je odbornou činnosťou, prostredníctvom jednotlivých sekcií, inventarizačným prieskumom získať nové informácie a údaje o hodnotách územia, stave ekosystémov a jeho zložiek záujmovej oblasti, s tohoročnou konkretizáciou cieľov na prieskum a výskum chránených častí prírody južného Zemplína, poznávať región ochrannými aktivitami, zviditeľniť kultúru málo poznaného regiónu - Južného Zemplína, poznať históriu miestneho regiónu, vzbudiť záujem mladých ochrancov o menej propagované územia, ukázať možnosti ochrany. Nezanedbateľný je príspevok účastníkov v oblasti praktickej pomoci prírode a obcí, viesť miestnych obyvateľov k zveľadovaniu a udržiavaniu miestneho prírodného a kultúrneho bohatstva, ukázať možnosti ochrany, podnecovať k aktivitám starostlivosti o prostredie. Jeden z cieľov je aj poukázať na možnosti rozvoja cestovného ruchu regiónu.

Odborné výsledky inventarizačnej, prieskumnej a praktickej činnosti 14 odborných sekcií zosumarizujeme do zborníka odborných prác, ktoré bude možné využiť pri plnení konkrétnych úloh štátnej ochrany prírody v podmienkach spravovaného regiónu a tiež sú vhodným odborným podkladom pre činnosť samosprávnych orgánov.

Toto je zámer organizátorov tohoročného XXIX. VS TOP. Či sa to podarí splniť, to záleží od nás všetkých. Či sme ho dobre pripravili, to ohodnotíte vy.

Na záver len toľko, vitajte milí priatelia – ochrancovia na južnom Zemplíne. Za organizátorov podujatia, vám želim príjemný pobyt, dobré počasie a veľa dobrých zážitkov na VS TOP „HATFA 2005“.

Mgr. Kristína Voralová
vedúca VS TOP

Región TREBIŠOV

Trebišovský región sa nachádza v juhovýchodnom cípe Slovenskej republiky. Východná hranica je súčasne aj štátnou hranicou s Ukrajinou, južná s Maďarskom. Zaberá 1. 074 km² územia historického Zemplína. Klíma okresu má znaky kontinentálneho podnebia.

Charakter územia je prevažne nížinný s priemernou úrovňou 100 – 150 metrov n. m. Mierne zvlnená je iba západná časť, ktorá prechádza do členitého územia Slanských vrchov tvoriacich západnú hranicu okresu, s najvyšším vrchom Veľký Milič (895 m) a najvyšším cestným prechodom cez sedlo Dargovského priesmyku vo výške 475 metrov n.m. Významnými tokmi sú Laborec, Latorica, Ondava a ich sútok Bodrog, hraničnými riekami sú Tisa a Roňva.

Najnižšie položené miesto na Slovensku vo výške 94 m n. m. sa nachádza v obci Streda nad Bodrogom.

V tomto regióne je najväčší výskyt vzácneho a pre danú oblasť charakteristického lekná bieleho „ZEMPLÍNSKEJ VIKTÓRIE RÉGIE“. Je to jediná oblasť tokajského vína na Slovensku.

Národné prírodné rezervácie

- **Bačkovská dolina** – vyhlásená v roku 1967 o výmere 220,04 ha. Územie tvoria staré bukovo – dubové porasty s hrebeňovým skalným reliéfom, ktorý vytvára optimálne ekologické podmienky pre hniezdenie chránených druhov vtákov. Nachádza sa severozápadne od obce Dargov.
- **Kašvár** – Vyhlásená v roku 1953, spresnená v roku 1980 s výmerou 50,40 ha. Nachádza sa v katastrálnom území obce Ladmovce. Je to izolovaný vápencový ostrov na Východoslovenskej nížine s bohatou teplomilnou faunou a flórou.
- **Tajba** – Vyhlásená v roku 1966 s výmerou 27,36 ha. Nachádza sa v katastri obce Streda nad Bodrogom. Územie predstavuje močiarne spoločenstvá mŕtveho ramena Bodrogu s výskytom vzácnnej korytnačky močiarnej.
- **Veľké Jazero** – Vyhlásená v roku 1967 s výmerou 8,04 ha. Nachádza sa v katastrálnom území obce Vojka. Predstavuje jedinú slovenskú lokalitu rašeliniskového spoločenstva krovitých vrbín s výskytom vzácneho druhu slovenskej flóry Adrovandky pľuzgiernatej.
- **Rašelinisko Boľ** – Vyhlásená v roku 1967 s výmerou 13,63 ha. Nachádza sa severozápadne od Kráľovského Chlmca. Predstavuje jedno z najzachovalejších rašelinísk Potisskej nížiny so zriedkavým typom prirodzeného jelšovo-brezového lesa, v ktorom sa masovo vyskytuje bezkolenec klasnatý.
- **Zemplínska Jelšina** – Vyhlásená v roku 1981 s výmerou 51,40 ha, izolovaný komplex prirodzených spoločenstiev lužného a slatinného jelšového lesa v katastrálnom území obce Zemplínske Jastrabie.
- **Poniklecová lúčka** – chránené nálezisko – Nachádza sa v katastrálnom území Malý Horeš. CHN vyhlásené v roku 1964 s výmerou 0,40 ha. Územie slúži na ochranu zvyškov pôvodnej xerothermnej vegetácie s výskytom vzácneho ponikleca uhorského a iných xerothermných a pieskomilných druhov.

Obec VINIČKY

Pod južnými svahmi Zemplínskych vrchov sa na Východoslovenskej nížine v nadmorskej výške 100 m / stred obce/, 94 – 267 m / chotár/ nachádza poľnohospodársko-vinohradnícka obec Viničky. Jej chotár charakterizuje úrodná pôda popretkávaná mŕtvymi ramenami Bodrogu a tokajské vinohrady, ktoré sa rozprestierajú na tufových pôdach južných svahov Zemplínskych vrchov.

Z doterajších archeologických výskumov vyplýva, že územie obce bolo osídlené už v mladšej dobe kamennej – neolite /5 – 3 tis. pred n. l.. Obec sa spomína aj v roku 1273 ako Zeuleus. Súčasný názov dostala obec v roku 1948 – Viničky /maďarsky Szoloske/.

Prvý štatistický údaj o vývoji obce je z roku 1557. Ten udáva, že Viničky mali 5 a pol porty /z latinského porta = brána = celá usadlosť/.

V historickom vývoji postihli Viničky 2 tragické udalosti – morová epidémia roku 1663 a veľká povodeň roku 1888.

Základom existencie väčšiny obyvateľov obce bolo vinohradníctvo. Podľa súpisu z roku 1865 mali Viničky 97 ha vinohradov. V 70-tych rokoch /1873/ sa rozloha vinohradov znížila na 94, 4 ha.

Po viedenskej arbitráži /2. 11. 1938/ boli Viničky pripojené k Maďarsku. Z 557 obyvateľov bolo 546 maďarskej, 9 slovenskej a 2 rusínskej národnosti. Z konfesijného hľadiska žilo v obci 201 obyvateľov rímskokatolíckeho, 109 gréckokatolíckeho, 222 reformovaného, 1 evanjelického, 12 izraelitského a 12 obyvateľia svoju náboženskú príslušnosť neuviedli.

V súčasnosti má obec 522 obyvateľov. Prevažnú časť približne 76% tvoria občania maďarskej národnosti. Obec patrí do regiónu Medzibodrožia. Leží na pravom brehu rieky Bodrog v úpätí Tokajskej oblasti, ktorá je najatraktívnejšou vinohradníckou oblasťou Slovenska.

V roku 1952 bola založená poľnohospodárska majstrovská škola. Dnes táto škola je SOU poľnohospodárskym s maturitou. Pod budovou školy sa nachádza pivnica z Tureckých čias, kde sa usporiadajú akcie spojené s ochutnávkou vín.

V obci aktívne pracuje ZO CSEMADOK-u, SČK, Folklórna ženská spevácka skupina „Tokajský strapec“.

Súčasťou chotára sú aj kúpele Hatfa, v ktorých vyvierajú železité prameň.

HATFA

Rekreačné stredisko „Hatfa“ sa nachádza v peknom malebnom prostredí Zemplínskych vrchov. Rekreačné stredisko bolo známe v minulosti ako kúpele „Hatfa“ s minerálnym prameňom. Dnes je to rekreačné stredisko s niekoľkými súkromnými a firemnými chatami avšak s potenciálom získať svoje staré meno.

Rekreačné stredisko je charakteristické šiestimi starými stromami, podľa ktorých vznikol názov strediska „Hatfa“. Slovo Hatfa pochádza z maďarčiny a znamená Hat (šesť) a Fa (strom, drevo). O týchto šiestich stromoch sa hovorí, že predstavujú spojenie šiestich lesných majetkov obcí Viničky, Streda nad Bodrogom, Ladmovce, Cejkov, Bara a Černochovej.

Významné pamiatky:

- **Vínne pivnice** – vytesané chodby z 12. -14. storočia slúžili najprv na ochranu obyvateľstva. V 17. storočí, keď sa začalo so zakladaním tokajských pivníc a s výrobou tokajského vína sa pivnice začali využívať na dozrievanie vína.
- **Cestný most cez rieku Bodrog** – železný priehradový most cez rieku Bodrog je vedený ako technická pamiatka.
- **Kaplnka sv. Jozefa** – kaplnka bola postavená koncom 18. storočia. Architektúra kaplnky zahŕňa prvky baroka a klasicizmu. Je pamiatkovo chránená.
- **Kaštieľ** – kúria grófa Júliusa Andrásyho.
- **Kostol reformovanej cirkvi** – pochádza z roku 1839 a bol postavený na základoch staršieho kostola

Príroda:

- **Chránené nálezisko BORSUK** – na vrchu Borsuk, ktorý je vinohradníckym kopcom s vulkanickou tufovou pôdou, je popri viniciach aj chránené nálezisko teplomilnej vegetácie. Je to predovšetkým výskyt konopnice, omanu, rumenice, paliny a i.. Okrem toho sa tu nachádzajú vzácne chránené druhy, ako jasenec biely, kosatec nízky a pod.

Magdaléna Toronyiová
starostka obce Viničky

Obec LADMOVCE

Ladmovce ležia v južnej časti Východoslovenskej nížiny, pri pravom brehu Bodrogu, v nadmorskej výške okolo 117 m.

Keď Jágerská kapitula v roku 1298 potvrdila vymedzenie územného majetku v severnej časti chotára Selešky (Viničky), hranica pretínala cestu, vedúcu z Ladmoviec. Vtedy vznikol najstarší zachovaný doklad o už prv jestvujúcej dedine Ladmovce.

Do písomnosti ju zapisovali v 13. až 15. storočí ako Ladmoch, od 16. storočia Ladmoc. Boli to maďarizované názvy staršieho slovenského pádového tvaru (z,do) Ladmoviec. Ten zaiste korení v osobnom mene, pričom jeho nositeľ mal k sídlisku rodový a nie feudálny vzťah.

Na základe uvedeného predpokladáme, že ladmovské sídlo jestvovalo pred 11. storočím a pravdepodobne s jeho obyvateľmi súvisela slovienska keramika z 9. – 10. storočia, ktorú archeológovia našli v chotári susedných Viničiek.

V Ladmovciach bol kostol zaiste pred 14. storočím, avšak písomné doklady o ňom sú od 14. storočia. V prvej polovici tridsiatych rokov 14. storočia v ňom pôsobil farár Syxtus a kostol bol zasvätený Sv. Antonovi. Katolícki farári v ňom pôsobili do druhej polovice 16. storočia, neskôr evanjelickí reformovaní kazatelia.

V roku 1621 a niekoľko nasledujúcich rokov tam vysluhoval bohoslužby samostatný kazateľ, takže Ladmovce boli sídlom evanjelickej reformovanej farnosti. Predtým, určite od roku 1588 aj neskôr do ladmovského kostola dochádzali kalvínski duchovní z Viničiek. Ladmovce sa opätovne a natrvalo stali sídlom pravdepodobne na prelome 17. a 18. storočia. Ešte vtedy bol tamjší kostol drevený.

Ladmovce v 13. – 14. storočí boli majetkovou súčasťou panstva hradu Potok. V 15. až 17. storočí ich vlastnili najmä miestni zemanovia a ich príbuzní z Čopu.

V tamjšom chotári sa nachádzali vinice, o ktorých sú doklady od 16. storočia.

V Ladmovciach žilo v roku 1715 sedem sedliackych domácností, avšak v roku 1720 tam poddaných už nebolo.

Je nárazníkovou obcou jadra Tokajskej oblasti. Historicky obec zmenila polohu (je na druhej strane rieky). Dominantou obce je reformovaný kostol. Počet obyvateľov (348) neustále klesá. Obyvatelia sú roľníci a vinohradníci. História je spojená s ťažbou kameňa a pálením vápna. Občianska infraštruktúra je slabá. Je tu neúplná základná a materská škola, pošta, dve predajne potravín a kultúrny dom. Obec má vodovod a je plynofikovaná.

V obci je firma Vapex, ktorá spracováva vápenec pre poľnohospodárske účely. Pálenia vápna sa už nevykonáva, podobne ani ťažba kameňa v kameňolome. Obec je vlastníkom pasienkov a ornej pôdy. Je tu poľovnícke združenie s 3000 ha revírom. Z nerastného bohatstva boli zistené zdroje mineralizovanej vody a kaolín. V katastri je NPR Ladmovský močiar navrhovaný na ochranu. Na Bodrogu je postavený nákladný prístav.

István Bárány
starosta obce Ladmovce

CHRÁNENÁ KRAJINNÁ OBLASŤ LATORICA

Právna ochrana územia sa zabezpečila vyhláškou Slovenskej komisie pre životné prostredie č. 278/1990 Zb. o Chránenej krajinskej oblasti Latorica v znení zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.

Súčasnú navrhovanú územiu je oproti pôvodnému stavu rozšírenú o 7 578,0436 ha. Prevyhlásením Chránenej krajinskej oblasti (ďalej len „CHKO“) Latorica bude celková rozloha činiť 23 198,4602 ha. Na jej území sa nachádzajú 4 národné prírodné rezervácie (ďalej len „NPR“) o výmere 201,2961 ha, 6 prírodných rezervácií (ďalej len „PR“) o výmere 162,9560 ha. Do Zoznamu medzinárodne významných mokradí sa 16.5.1993 na rozlohu 4 358 ha zapísala Ramsarská lokalita Latorica, ktorá spadá do existujúceho územia CHKO. Zaberá centrálnu časť územia od hraníc s Ukrajinou po sútok Latorice a Laborca. Vo vypracovanom regionálnom územnom systéme ekologickej stability sa na území CHKO vymedzili 2 nadregionálne biocentrá, 1 nadregionálny biokoridor, 22 regionálnych biocentier a 3 regionálne biokoridory.

Prevažnú časť CHKO tvorí Latorická rovina, ako podcelok Východoslovenskej nížiny, ktorá sa rozprestiera pozdĺž rieky Latorica. Z juhu ju ohraničujú Medzibodrožské pláňavy, zo severozápadu Trebišovská tabuľa a Ondavská rovina, na severe Malčická tabuľa a Kapušanské pláňavy a na východe siaha až po hranicu s Ukrajinou. Juhozápadná časť CHKO zaberá Bodrockú rovinu a južnú časť Zemplínskych vrchov. Územie CHKO Latorica predstavuje hlavný tok Latorice, dolnú časť Laborca a Ondavy a tok Bodrogu so sústavou mŕtvych ramien, s prirahými lužnými lesmi a aluviálnymi lúkami.

Z hľadiska geologickej stavby sú tu zastúpené tret'ohorné horniny vrchného miocénu až pliocénu. Najstarším geologickým útvarom je vrchný tortón, reprezentovaný zelenosivými jemnopiesčitými, miestami hrdzavoškvrnitými slienitými ílmi. Mladším útvarom je nižší sarmat v brakickom vývoji, ktorý predstavujú sivozelené sľudnaté íly. Táto jednotka sa nachádza v oblasti Kamennej Moľvy a Pustej Eseňky. Nasledujúci vyšší sarmat je už v sladkovodnom vývoji s tufiticko-lignitickou sériou, ktorá obsahuje sivozelené piesčité íly. Tiahne sa v pruhu severozápad – juhovýchod a zaberá okolie obcí Svinica, Zátin, Vojka, Boľ, Poľany až po Leles. Pont a levant sú zastúpené pestrofarebnými ílmi, ktoré sa vyskytujú v oblasti Čierneho lesa a Veľkej lúky pri obci Poľany. Ďalší vývoj prebiehal v pleistocéne a holocéne riečnou akumuláciou a eolickou činnosťou – ukladaním spraše, sprašových hĺn a viatých pieskov. Severozápadná časť CHKO je zastúpená stredným triasom, ktorý je tvorený strednými dolomitmi s vápencami (vrchný anís) a masívnymi vápencami stredného anísu. Súvislý pás medzi Zemplínom a Kašovom tvoria mladšie sopečné horniny. Sú to najmä ryolitové tufy a tufity, jemnozrné až hrubozrné. V okolí Zemplína sa nachádzajú drobné telesá hyperstenických andezitov.

Väčšia časť CHKO je tvorená rovinou s veľmi malým prevýšením. V južnej časti, v oblasti Lelesa a Vojky má charakter mierne zvlnenej krajiny s prevýšením okolo 10 m. Územie má ráz typickej poriečnej zóny s nepatrnými deniveláciami terénu, so sieťou živých a mŕtvych ramien a umelých odvodňovacích kanálov. V dnešnom reliéfe možno rozlíšiť agradačné valy 1 až 2,5 m vysoké, zaberajúce šírku 2 až 5 km, ktoré sú oddelené medzivalovými depresiami. Charakteristickou črtou pre toto územie je výskyt eolického reliéfu, ktorý je zastúpený sprašovými pokrovmi a pieskovými dunami vysokými 6 až 10 m. Osobitné postavenie majú plytké depresie, ktorých vznik je podmienený súčasným poklesávaním o 1 až 2 mm za rok.

Severozápadná časť prechádza do Zemplínskych vrchov. Ide o najvýchodnejšie jadrové pohorie tiahnuce sa severozápadno-juhovýchodným smerom medzi Veľatami a Ladmovcami.

Územie CHKO leží v nadmorskej výške 94,3 až 331 m n.m.

Rovinný reliéf a nízke zrážky do 600 mm za rok majú priamy vplyv na veľkosť špecifického odtoku z územia, ktorý tu dosahuje hodnoty pod 1,5 litra za sekundu z km². Riečna sústava Východoslovenskej nížiny je typickým príkladom vejárovitej siete, v ktorej rieky rovnakých vlastností a hodnoty sa zbíhali na malom území, čo je podmienené neotektonickými poruchami územia a poklesov Východoslovenskej nížiny. V dôsledku toho sú všetky rieky prinútené usmerniť svoj tok do rovnakého bodu – centra celej riečnej sústavy. Takýto typ prostredia je však veľmi nepriaznivý pre odtok veľkých vôd, najmä v období jarného topenia snehu, kedy dochádza k zaplavovaniu a podmáčaniam pomerne veľkého územia. Na charakter Latorickej roviny v nemalej miere vplyva aj výška hladiny podzemných vôd a jej dynamika, v závislosti s povrchovou vodou. Silné kolísanie hladiny počas roka vytvorilo predpoklady na vývoj lužných a najmä glejových pôd. Lužné pôdy sa fragmentárne vyskytujú v čiastočne mŕtvych a zarastených ramenách. Vyvinuli sa tu dva pôdne typy a to typická rambla a glejová paternia, charakteristické minerálnou bohatosťou a glejovým horizontom 1 až 2 m pod povrchom. Na území sú najrozšírenejšie dva typy glejových pôd- hnedá glejová pôda a typická glejová pôda. V pahorkatinnej časti územia sa vyvinuli rendziny typické a hnedé na karbonátovom materiáli náplavových kužeľov a zvetralinách pevných karbonátových hornín a hnedé lesné pôdy prevažne nenasýtené. Z pôd sú zastúpené prevažne hnedozeme, na vápencoch rendziny.

Východoslovenská nížina, ktorej centrálnu časť zaberá územie CHKO, patrí k najteplejším a zároveň najsuchším územiám. Má subkontinentálnu klímu, patrí do teplej oblasti, mierne suchej podoblasti, teplého, mierne suchého okrsku s chladnou zimou s teplotou v januári nad -3 až -5 °C, s počtom letných dní nad 50 a zároveň predstavuje typ s teplou nížinnou klímou a ročným úhrnom zrážok 530 až 650 mm.

Podľa **fyto geografického** členenia patrí územie CHKO Latorica do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvod eupanónskej xerotermej flóry (*Eupannonicum*) a do okrsku Východoslovenská nížina.

Povrch územia je vo veľkej miere odlesnený. Z pôvodných lužných lesov, ktoré sprevádzali rieky, sa zachovalo niekoľko nesúvislých fragmentov kultúrnych lesov. V tesnej blízkosti riek majú vytvorené existenčné podmienky lužné lesy vrbovo- topoľové, zväzu *Salicion albae* a *Salicion triandrae*. Charakteristické asociácie sú *Salici – Populetum* a *Salicetum triandrae*. Plošne najviac podmienok je vytvorených pre existenciu nížinných lužných lesov zväzu *Ulmeion*. Na území ide hlavne o asociácie *Carici – Fraxinetum* a *Fraxino-pannonicae – Ulmetum*. Pomerne malý potenciál majú dubovo-hrabové lesy. Ide o malé ostrovčeky zväzu *Carpinion betuli* s asociáciami *Quercus petraeae – Carpinetum* a *Quercus robur – Carpinetum*. Najsuchšie miesta vytvárajú podmienky pre existenciu xerotermyčných dubových lesov, najmä zväzu *Aceri tatarici – Quercion*. V bezodtokových depresiách sa usadili slatinné vrbové kroviská až slatinné jelšové lesy zväzov *Salicion cinereae* a *Alnion glutinosae*. V pahorkatinnom stupni vápencovej oblasti sú charakteristické dubové subxerotermofilné lesy zväzu *Quercion pubescenti – petraeae*.

Hustá sieť mŕtvych ramien, materiálových jám, kanálov a mokradí vytvára unikátne podmienky najmä pre vodnú a močiarnu vegetáciu. Bolo tu opísaných viac ako 50 asociácií so značným počtom vzácnych až ohrozených druhov. K najtypickejším patria spoločenstvá *Hydrochari - Stratiotetum*, *Nupharolutei - Nyphaetum albae*, *Trapaetum natansis*.

Zo vzácnych a ohrozených rastlín vodnej a močiarnnej vegetácie možno spomenúť druh aldrovandka pluzgierkatá (*Aldrovanda vesiculosa*), chren veľkoplodý (*Armoracia macrocarpa*), žerušnica málokvetá (*Cardamine parviflora*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), elatinka kuričkovitá (*Elatine alsinastrum*), vstavač úhl'adný (*Orchis elegans*), starček erukolistý (*Senecio erucifolius*), rezavka aloovitá (*Stratiotes aloides*), kotvica plávajúca (*Trapa natans*). Významné sú aj druhotne vytvorené biotopy – lúky a pasienky so spleťou zamokrených depresií, so

vzácnymi a ohrozenými druhmi ako ostrica čiernoklasá (*Carex melanostachya*), pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), korunkovka strakatá (*Fritillaria meleagris*), králik neskorý (*Leucanthemella serotina*), bleduľa jarná (*Leucojum vernum*), bleduľa letná (*Leucojum aestivum*).

Na pieskových dunách, ktoré sa nachádzajú hlavne v južnej časti územia, k vzácnym a ohrozeným druhom patria poniklec lúčny maďarský (*Pulsatilla pratensis* ssp. *hungarica*), pavinec horský (*Jasione montana*), horčičník konáristý (*Erysimum diffusum*), gypsomilka metlinatá (*Gypsophila paniculata*). Ohrozenými burinnými druhmi sú hlaváčik letný (*Adonis aestivalis*) a kúkoľ poľný (*Agrostemma githago*).

Medzi vzácné druhy xerothermných strání patria poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), poniklec Zimmermannov (*Pulsatilla zimmermannii*), jasenec biely (*Dictamnus albus*), hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), kavyľ pôvabný (*Stipa pulcherrima*), prilbica jedhojová (*Aconitum anthora*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*), vstavač purpurový (*Orchis purpurea*).

Zoogeograficky je územie CHKO začlenené k panónskemu úseku eurosibírskej provincie stepí. Živočíšstvo je zastúpené boreálnymi, mediteránnymi a stepnoeremiálnymi prvkami. Rôznorodosť biotopov v území (vodné toky až suché xerothermné biotopy) je predpokladom výskytu vysokého počtu druhov fauny na pomerne malom území. Najviac druhov sa vzhľadom na charakter územia viaže na vodné a močiarne biotopy.

Na opisovanom území bol zaznamenaný výskyt vzácných druhov hmyzu ako: fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), modlivka zelená (*Mantis religiosa*), pestroň vlkocvový (*Zerynthia polyxena*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*). Z lastúrníkov je známe korýtko riečne (*Unio crassus*), z obojživelníkov hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan ostropyský (*Rana arvalis*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), skokan krátkonohý (*Rana lessonae*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*). Z plazov je pozoruhodný výskyt korytnačky močiarnnej (*Emys orbicularis*), ktorá bola zistená na viacerých lokalitách. Ďalej sa tu vyskytuje jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*).

Na území CHKO bolo zistených viac ako 210 druhov vtákov, viacero vzácných druhov tu i hniezdi. Nachádza sa tu v súčasnosti najväčšia kolónia brodivcov na území Slovenska v ktorej pravidelne hniezdi bučiak nočný (*Nycticorax nycticorax*), volavka striebřistá (*Egretta garzetta*), volavka biela (*Egretta alba*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), volavka purpurová (*Ardea purpurea*) a v poslednom období aj veľmi vzácny hniezdič volavka vlasatá (*Ardeola ralloides*). Z ďalších druhov bolo na území CHKO zistené hniezdenie napr. bučiaka trst'ového (*Botaurus stellaris*), bučiačika močiarnneho (*Ixobrychus minutus*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), kane močiarnnej (*Circus aeruginosus*), jastraba lesného (*Accipiter gentilis*), haje tmavej (*Milvus migrans*), haje červenej (*Milvus milvus*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), orla kráľovského (*Aquila heliaca*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), sokola lastovičiara (*Falco subbuteo*), plamienky driemavej (*Tyto alba*), rybárika riečneho (*Alcedo atthis*), včelárika zlatého (*Merops apiaster*), dudka chochlatého (*Upupa epops*), kalužiaka červenonohého (*Tringa totanus*), chriašťa bodkovaného (*Porzana porzana*), chriašťa malého (*Porzana parva*), chriašťa vodného (*Rallus aquaticus*), chrapkáča poľného (*Crex crex*), d'atľa čierneho (*Dryocopus martius*), d'atľa prostredného (*Dendrocopos medius*), krutihlava hnedého (*Jynx torquilla*), strakoša kolesára (*Lanius minor*), svrčiaka zelenkavého (*Locustella naevia*), svrčiaka riečneho (*Locustella fluviatilis*), slávika tmavého (*Luscinia luscinia*), fúzatky trst'ovej (*Panurus biarmicus*), škovránka stromového (*Lullula arborea*). Pre mnohé ďalšie vzácné druhy je územie významnou migračnou trasou.

Z množstva cicavcov je potrebné spomenúť viacero pozorovaní losa mokrad'ového (*Alces alces*), vydry riečnej (*Lutra lutra*), piskora lesného (*Sorex araneus*), piskora malého (*Sorex minutus*). Z netopierov sa tu vyskytujú druhy: netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier vodný (*Myotis daubentoni*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier pozdný (*Eptesicus serotinus*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), netopier hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*), netopier pestrý (*Vespertilio murinus*), ucháč sivý (*Plecotus austriacus*), podkovár štíhlokridly (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Bohato je tu zastúpená aj ichtyofauna. Vyskytujú sa tu takmer všetky nížinne druhy rýb, z ktorých je viacero chránených, napr.: blatniak tmavý (*Umbra krameri*), kolok veľký (*Zingel zingel*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), šabl'a krivočiara (*Pelecus cultratus*). V poslednom období tu bol zistený nový druh ichtyofauny Slovenska (*Perccottus glenii*).

Vodné plochy (cca 1 900 ha) sú tvorené hlavným tokom Latorice, spodným úsekom Laborca a Ondavy a tokom Bodroga, so spleťou ich mŕtvych ramien. Nie sú hospodársky využívané. Pri obci Boľany sa na území CHKO nachádza dôležitý zdroj pitnej vody s PHO na ľavej strane Latorice medzi Boľanami a štátnou hranicou s Ukrajinou. Správca toku a oblasti je Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Povodie Bodrogu a Hornádu. Významné zdroje podzemných vôd sa nachádzajú pri obci Boľany a v oblasti územia Borša – Slovenské Nové Mesto. Významnejšie vodohospodárske opatrenia sa uskutočnili do konca sedemdesiatych rokov (narovnanie toku Latorice, navyšovanie hrádzí), po tomto období sa budovali už len niektoré melioračné kanály a iné zásahy, no nie až takého rozsahu.

Na území CHKO Latorica sa nenachádzajú žiadne priemyselné podniky. Medzi najväčších znečisťovateľov patrí Elektráreň Vojany a Slovnaft Vojany, ktoré sú v tesnej blízkosti CHKO. Pomerne časté a vážne je znečisťovanie vôd z územia Ukrajiny. Uvedenou problematikou sa zaoberá Slovensko-ukrajinská komisia pre hraničné vody.

CHKO sa rozprestiera v 43 katastrálnych územiach obcí. Zastavaná plocha predstavuje približne 400 ha. Priamo v CHKO sa nachádza len 8 obcí a 1 osada. Tieto majú charakter rozvoľnenej uličnej dedinskej zástavby bez urbanistického charakteru.

Územie je využívané na víkendovú a sezónnu turistiku, ktorá prevažuje v letnom období. Kombinuje sa so športovým rybolovom, menej s poľovníctvom.

Rozloha CHKO v súčasnosti	Rozloha zväčšená o rozšírenie vlastného územia	Rozloha novej, solitérnej časti CHKO	Celková rozloha CHKO
	Rozloha CHKO zväčšená o celkové navrhované rozšírenie		
15 620,4166 ha	6 083,0436 ha	1 495 ha	23 198,4602 ha
	7 578,0436 ha		

Tip na ochranársko-kultúrno-historicky a turisticky zaujímavé lokality v okolí TOP-u

1. Hatfa – bývalé rekreačné letovisko
2. Kašvár – botanická rezervácia
3. Ladmovce – minerálny prameň
4. Zemplín – Zemnegrad, býv. centrum župy
5. Somotorská hora – archeologicky významná lokalita
6. Tajba – mŕtve rameno rezervácie korytnáčiek
7. Tarbucka – botanická rezervácia
8. Tarbucka – pieskový vrch a andezitové lomy
9. Veľký Kamenec – zvyšky hradu
10. Veľká Karča – mŕtve rameno a prírodné kúpalisko
11. Ruiny gotického kostola pri Kline nad Bodrogom
12. Najnižšie položené miesto na Slovensku – pri Klíne nad Bodrogom
13. Vinné pivnice – pri Viničkách a Bare
14. Vinotéky a enotéky – (Zlatý staravec, Čelejka a ďalšie)
15. Zemplínska Jelšina – prírodná rezervácia
16. Veľký vrch – zvyšky hradu a kláštor minoritov
17. Avaš – liečebný ústav a zaujímavá flóra
18. Historicky zaujímavá obec Cejkov
19. Rekreačný detský tábor pri Cejkove
20. Bodrog – najväčšia východoslovenská rieka
21. Borša – kaštieľ – rodisko Fr. Rákocziho a navrtaný minerálny prameň
22. Veľaty – bývalé kúpele
23. Autocamping Mária - Veľaty - kúpalisko
24. Byšta – kúpele, bazén, prírodné kúpalisko
25. Kazimír – park, dendrologická lokalita
26. Magashegy – vyhliadkový vrch a kalvária (Maďarsko)
27. Denart – bývalé kúpele a geologické vrty
28. Mŕtvy Bodrog, Čertovo jazero, Nižné Úzke – vodné fenomény
29. Baba – ťažba vápenca a nákladný prístav
30. Sopečné depresie - (Borsuk, Stredný vrch, Hečka a ďalšie)
31. Kresaný kameň – zaujímavá odlučnosť andezitu
32. Medzibodrožské duny – piesočné presypy pri Kráľovskom Chlmci
33. Zlaté piesky – prírodné plážové kúpalisko pri Trakanoch
34. Latorica – lužné doprovody
35. Trebišov – mestský park, zrúcaniny hradu Parič, múzeum – kaštieľ
36. Zemplínske Hradište – bociana obec

Čeněk Čermák

**XXIX. Východoslovenský tábor ochrancov prírody
s medzinárodnou účasťou**

**HATFA
30. júla – 5. augusta**

Vyhlasovateľ: Ústredný výbor Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny Prievidza

Organizátor: Krajský úrad v Košiciach, odbor ŽP v spolupráci s ZO SZOPaK v Trebišove

Spoluorganizátori: Obvodný úrad v Trebišove, odbor ŽP

CHKO Latorica
PBaH Streda nad Bodrogom
Obec Viničky
Obec Ladmovce
Lesná správa Sobrance

Prípravný výbor: Mgr. Kristína Voralová

Ing. Jan Voral
Anna Hrtanová
Mgr. Danka Kosturová
Mgr. Jola Ščecinová
Ivan Moriak
Ing. Martin Telepčák
Mgr. Denisa Telepčáková
Ing. Milan Murín
Ing. Stanislav Maricin

Anna Toronyiová

István Barány
Miloš Balla
Ladislav Bodnár
Ing. Peter Novikmec
Ing. Martin Král
RNDr. Štefan Saban
Ing. Jozef Pist
Gornický

Táborová rada: Vedúci TOP – Mgr. Kristína Voralová

Náčelníci – odborná-sekciový (NOS –TOP) – RNDr. Štefan Saban
- organizačno-prevádzkový (NOP-TOP) – Ing. Martin Telepčák
- Ing. Peter Novikmec
a vedúci odborných sekcií

Poslanie: Účastníci sa budú venovať prieskumu vybranej lokality

Odborné sekcie: - krajinárska

- lesnícka

- botanická

- ornitologická

- herpetologická

- entomologická

- astronomická

- geologická

- ichtyologická

- mykologická

- chiropterologická

- detská

- praktická ochrana prírody

Odborná náplň XXIX. Východoslovenského TOP

Námety na činnosť odborných sekcií

Trasa č. 1:

Juhovýchodné okraje Zemplínskych vrchov (lesné, lesostepné a lúčne xerothermné spoločenstvá, okraje viníc)

Lokality :

- Tardika- xerothermné biotopy na vápencoch s prechodom na teplomilné dúbavy , okraje viníc
- Dlhá hora- lesostepné xerothermné biotopy s prechodom na lesné porasty

Sekcie : botanická , entomologická, herpetologická, krajinárska, ornitologická, lesnícka, mykologická

Trasa č.2:

Krajinný priestor Borsuk- Stredný vrch – Brezinka (lesné , lesostepné , lúčne a pasienkové ekosystémy, okraje viníc)

Lokality:

- Borsuk –lesné a lesostepné xerothermné spoločenstvá na vápencoch a andezitoch, okraje viníc
- Stredný vrch – spoločenstvo xerothermných dúbav s prechodom na zarastajúce lúky
- Bečked –lúčne a pasienkové biotopy s prechodom na les

Sekcie: lesnícka, botanické, entomologická, herpetologická, ornitologická, krajinárska, mykologická

Trasa č.3:

Krajinný priestor Starý Bodrog – Kováčske lúky – Bodrog(vodné ,mokradné a lúčne biotopy, lužné lesy)

Lokality:

- Starý Bodrog – mŕtve rameno Bodrogu ,vodné a mokradné spoločenstvá
- Kováčske lúky –vodné a mokradné biotopy , spoločenstvá zaplavovaných lúk, lužné lesy

Sekcie: botanická, entomologická, krajinárska, herpetologická, ornitologická, ichtyologická, lesnícka

Trasa č.4:

Streda nad Bodrogom – Veterné piesky – Tarbucka (lesné a pasienkové ekosystémy, opustené pieskovne, vinice)

Lokality:

- Veterné piesky – xerothermné biotopy na pieskoch, pasienky s prechodom na lesné porasty
- Tarbucka, Sv.Ivan- xerothermné spoločenstvá na andezitoch, lesné biotopy, vinice

Sekcie : botanická, entomologická, herpetologická, ornitologická, krajinárska, lesnícka

Trasa č.5:

Starý Bodrog – Malodňa – Somotor (vodné a mokradné spoločenstvá , trávinnno- bilinné xerothermné biotopy)

Lokality:

- Starý Bodrog-Malodňa- Odpojené rameno rieky Bodrog, vodné a mokradné spoločenstvá

- Somotorský kopec – xerothermné trávinnno- bylinné spoločenstva na izolovanom vulkanickom kopci s prechodom na vinice a poľnohospodárske pozemky
- Materialové jamy - významné druhotné vodné a mokradné biotopy vytvorené pri výstavbe hrádzí

Sekcie: botanická, ornitologická, herpetologická, entomologická, ichtyologická,
krajínárska

Program a organizácia XXIX. VS TOP

PRÍPRAVNÁ FÁZA – príprava tábora

Štvrtok (28.7.2005)

- overiť splnenie všetkých úloh
- večer osadiť šípky na kritických miestach orientácie na cestách
- pripraviť drevo a materiál na: - vstupnú bránu, vatru, úložisko dreva, vlajku, koly na smerové označenie v tábore
- definitívne lokalizovať umiestnenie a osadenie vstupnej brány, vatry, vlajky, bufetu, odpadových vriec a určiť miesta pre umiestnenie sociálnych zariadení a technického vybavenia tábora

Piatok (29.7.2005)

- príchod RŠ – NOP TOP (realizačný štáb – náčelník organizačno-prevádzko.)
- príchod RŠ – NOS TOP (realizačný štáb – náčelník odborno-sekciový)
- príprava a osadenie vstupnej brány
- osadenie žrde a vyvesenie vlajky
- príprava vatry - ohnisko (kamene)
 - uložiť vatru
 - fakle
- určiť (vytvoriť) miesto na prezentáciu
- priniesť stoly na prezentáciu, predaj, výstavky, prezentáciu aktivít
- osadiť info-tabule
- umiestniť info materiál na tabule
- osadiť stĺp sponzorstva s tabuľkami sponzorov
- vytýčiť, ohradiť a označiť parkovisko
- vykopať jamy na WC
- riešiť vodu - umiestniť umývací žľab a riešiť prívod vody potrubím
 - umiestniť cisternu
- riešiť odpad
- osadiť orientačné šípky v tábore
- osadiť bufet
- skladanie vecí do tašiek
- kontrola orientačných šípok na cestách

VLASTNÝ VS TOP – týždenný odborný program po trasách uvedených v informačnom spravodaji - bulletine

Sobota (30.7.2005)

- doobedu úkony, ktoré organizačný štáb nestihol vo štvrtok, resp. v piatok
- príchod účastníkov
- oboznámenie sa s prostredím
- stavenie tábora
- slávnostné otvorenie o 18⁰⁰ hod. (samostatný scenár)

Nedeľa (31.7.2005)

- 9⁰⁰ hod. fakultatívny výlet „Poznaj krásy Južného Zemplína“ spojené s ochutnávkou vín
- 1.zasadanie Táborovej rady o 17⁰⁰ – príprava programu na pondelok
- táborové zhromaždenie pri vatre o 18⁰⁰ - základné informácie, pokyny
- zápis na info-tabuľu - nahlásenie stravovacích požiadaviek (strava), program na ďalší deň, prihlásenie do sekcií

Pondelok (1.8.2005)

- budíček 7⁰⁰ hod.
- práca v odborných sekciách (náplň + trasy) 9⁰⁰ – 17⁰⁰ hod.
- 2.zasadanie Táborovej rady 17⁰⁰ hod.
/pravidelné večerné hodnotenie dňa a príprava programu na ďalší deň/
- táborové zhromaždenie pri vatre 19⁰⁰ hod.
- zápis na info-tabuľu - strava, program, nahl. do sekcií do 20⁰⁰ hod
- večerný program 20⁰⁰ hod
- nočné služby – hliadkovanie 22⁰⁰ hod.

Utorok (2.8.2005)

- budíček 7⁰⁰ hod.
- práca v odborných sekciách (náplň + trasy) 9⁰⁰ – 17⁰⁰ hod.
- 3.zasadanie Táborovej rady 17⁰⁰ hod.
/pravidelné večerné hodnotenie dňa a príprava programu na ďalší deň/
- táborové zhromaždenie pri vatre 19⁰⁰ hod.
- zápis na info-tabuľu – strava, program, nahl. do sekcií do 20⁰⁰ hod.
- večerný program 20⁰⁰ hod.
- nočné služby – hliadkovanie 22⁰⁰ hod.

Streda (3.8.2005)

- budíček 7⁰⁰ hod.
- práca v odborných sekciách (náplň + trasy) 9⁰⁰ – 17⁰⁰ hod.
- 4.zasadanie Táborovej rady 17⁰⁰ hod.
/pravidelné večerné hodnotenie dňa a príprava programu na ďalší deň/
- táborové zhromaždenie pri vatre 19⁰⁰ hod.
- zápis na info-tabuľu - strava + program + nahl. do sekcií do 20⁰⁰ hod.
- večerný program 20⁰⁰ hod.
- nočné služby – hliadkovanie 22⁰⁰ hod.

Štvrtok (4.8.2005)

- budíček 7⁰⁰ hod.
- práca v odborných sekciách (náplň + trasy) 9⁰⁰ – 17⁰⁰ hod.
- 5.zasadanie Táborovej rady 17⁰⁰ hod.
/pravidelné večerné hodnotenie dňa a príprava programu na ďalší deň/
- táborové zhromaždenie pri vatre 19⁰⁰ hod.
- zápis na info-tabuľu – strava, program, nahl. do sekcií do 20⁰⁰ hod.
- večerný program 20⁰⁰ hod.
- nočné služby – hliadkovanie 22⁰⁰ hod.

Piatok (5.8.2005)

- budíček 7^{oo} hod.
- dokončenie činnosti odborných sekcií, detskej a POP 9^{oo} – 17^{oo} hod.
/súťaže – ocenenia – diplomy, program detí/
- 6.zasadanie Táborovej rady 17^{oo} hod.
/zhodnotenie dňa, celého TOP a príprava záveru/
- záverečné táborové zhromaždenie pri vatre 19^{oo} hod.
 - zhodnotenie dňa a celého TOP po sekciách
 - príhovor NOP a NOS
 - príhovor hostí
 - kultúrny program
 - guláš
- nočné služby – hliadkovanie 22^{oo} hod.

Sobota (6.8.2005)

- upratanie pred stanmi
- roztriedenie odpadu
- upratanie táboriska
- skladanie:
 - stĺpa sponzorstva
 - info-tabulí
 - boxov WC
 - vlajky
 - vstupnej brány
- likvidácia bufetových priestorov a ich vyčistenie
- odvoz stolov z prezentácie, výstaviiek
- likvidácia výstaviiek
- zozbieranie smerových a orientačných šípok
- likvidácia odpadu
- zasypanie WC jám
- likvidácia vatre a upratanie vôkol nej
- likvidácia táboriska (vl.stanov), balenie a návrat domov.

Scenár zahájenia TOP:

Moderácia: p. Voralová

1. Otvorenie a úvodné slovo - p. Voralová, p. Murín
2. Vystúpenie starostov obcí Viničky a Ladmovce - p. Toronyiová M. a p. Bárány I.
3. Vystúpenie hostí (KÚŽP, OÚŽP,.....)
4. Ustanovenie náčelníkov NOP a NOS - M. Telepčák a Š. Saban ml.
5. Organizačné pokyny NOP TOP - M. Telepčák
6. Vstupné pokyny NOS TOP - Š. Saban ml.
7. Dotazy účastníkov -
8. Kultúrny program - country skupina Stetson
9. Úvodné občerstvenie pre všetkých - *chlieb s masťou a cibuľa, nelko, pohár vína*

Scenár ukončenia TOP:

Moderácia: p. Voralová

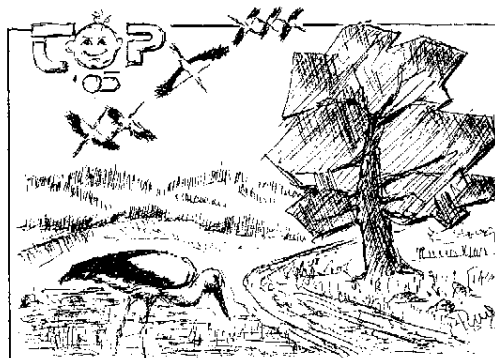
1. Otvorenie a niekoľko poznámok a postrehov náčelníkov TOP - p. Telepčák, P. Saban ml.
2. Zhodnotenie dňa a celého TOP po sekciách - ved.sekcií
3. Vystúpenie starostov obcí - p. Toronyiová, p. Bárány
4. Vystúpenie ďalších hostí príp. sponzorov -
5. Pohľady a názory účastníkov -
6. Príhovor vedúceho tábora - p. Voralová
7. Kultúrny program - vystúpenie folk. sk. Zlatý stravec
8. Záverečný guláš - p. Gornický /overení účastníci TOP-u/

Pokyny pre účastníkov :

/Táborový poriadok/

1. Budíček je o 7^ohod.
2. Zúčastňovať sa denného programu odborných a pracovných sekcií TOP.
3. Táborová rada sa schádza denne o 17° hod.
4. Táborové zhromaždenie o 19° hod. pri vatre.
5. Večerné programy o 20^ohod.
6. Riadť sa pokynmi náčelníkov tábora (NOS, NOP).
7. Stravovanie je individuálne s možnosťou nákupu potravín v bufete.
8. Parkovanie motorových vozidiel na vyhradenom mieste.
9. Označania (čísla) na stany pripnúť a pred odchodom vrátiť náčelníkovi NOP.
10. Zákaz fajčiť v stane !!!
11. Šetriť s vodou !!!
12. Odpad separovať už pri vzniku odpadu pri svojich stanoch !!!
13. Rozseparovaný odpad vysypať do príslušných zberných nádob (vriec).
14. Nočný klud 23° – 6° hod.

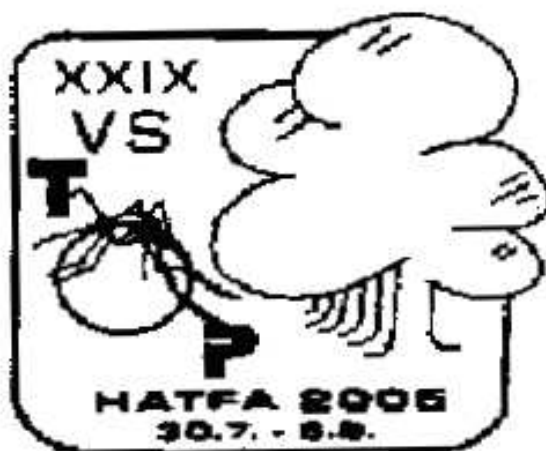
Trebišov, 10. 6. 2005

SPONZORI XXIX. VS TOP

ABCOM s.r.o. Košice
AQUING s.r.o, Košice
AGROPRODUKTA akciová spoločnosť., Veľké Kapušany
AUMO s.r.o. Trebišov
Belax s.r.o, Kráľovský Chlmec
Bišková, Ingrid, Ing.
Ekopra s.r.o., značková predajňa Chemolak a.s., Trebišov
Espresso VAMA, Veľaty
EXPLÓZIA SLOVAKIA, s.r.o., Humenné
Fond pre rozvoj Južného Zemplína, Trebišov
CHST Chemkostav a.s., Michalovce
Ivaň, Michal, Ing. - LAND servis, Trebišov
K-PRINT s.r.o., Ing. Miroslav Kuruc, Trebišov
Kundrát, Staník, Ing., Prešov
Lekáreň u Slovanskej lipy Trebišov
Lesy SR š.o., OZ Sobrance
MEA, s.r.o., Trebišov
MEGA TRADE s.r.o., Trebišov
Mesto Trebišov
Protext s.r.o., Trebišov
Pizzeria AVE, Trebišov
Prvá stavebná sporiteľňa, Trebišov
SHP Papierne Slavošovce, a.s.
Slovenský plynárenský priemysel a.s., Bratislava
Slovenský poľovnícky zväz, Okres. org. Trebišov
TA-TRANS veľkoobchod potravín, Trebišov
Technické služby, Trebišov
Urbariát – spoločenstvo vlastníkov pozemkov a lesov,
VENAS a.s, Streda nad Bodrogom
Vitex s.r.o., Trebišov

A na záver bodka s nezabudnuteľným k o m á r i k o m

Priatel'ia D O V I D E N I A o rok – na VS TOP 2006
ZO SZOPaK Trebišov

Vydal: Prípravný výbor XXIX. VS TOP z podkladov autorov: Ing. Milana Murína
Magdalény Toronyiovej
Istvána Bárányho
CHKO Latorice
Čeněka Čermáka
Ladislava Bodnára
ObÚ, odboru ŽP v Trebišove.

Príležitostná publikácia: bez jazykovej úpravy

Zostavil: Mgr. Danka Kosturová, Mgr. Kristína Voralová
Grafická a textová úprava: RNDr. Eva Konečná
Tlač: ABCOM s. r. o., Košice
Náklad: 400 ks

Trebišov – HATFA, júl 2005